

**МОДЕЛІ НАЙМЕНУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН І
ВЖИВАННЯ ЕПОНІМІВ В НАЗВАХ ЛІКАРСЬКИХ
РОСЛИН ФРАНЦУЗЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ
ТА ЛАТИНСЬКОЮ МОВАМИ**

Інна ТОМКА, Ірина СЕМЕНКО, Анна ШАЛАСВА,
ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»,
Чернівці (Україна)
itomka@mail.ru; semenko.irina2015@yandex.ru, Lada_verina@mail.ru

**MODEL NAMES OF MEDICINAL HERBS AND THE
USAGE OF EPONYMS IN THE NAMES OF MEDICINAL
HERBS IN FRENCH, RUSSIAN AND LATIN**

Inna TOMKA, Iryna SEMENKO, Anna SHALAJEVA,
Higher State Educational Establishment of Ukraine «Bukovinian State
Medical University», Chernivtsi (Ukraine),
ORCID ID: 0000-0001-7123-9375; ORCID ID: 0000-0001-5035-7524
ORCID ID: 0000-0002-3356-721X

Томка І., Семенко І., Шаласва А. Модели наименования лекарственных растений и употребление эпонимов в названиях лекарственных растений во французском, русском и латинском языках. В статье исследовано употребление эпонимов в названиях лекарственных растений и способы образования различных моделей наименования лекарственных растений на материалах французского, русского и латинского языков. Объектом исследования были избраны названия лекарственных растений, в состав которых входят эпонимы и различные модели наименования лекарственных растений. Цель исследования – провести сравнительный анализ французских, русских и латинских наименований лекарственных растений. В перспективе желательно рассмотреть употребление эпонимов в названиях лекарственных растений в современном медицинском дискурсе, упорядочить французо-украинский (и наоборот) словарь, который бы максимально отображал потребности пользователей.

Ключевые слова: эпоним, название лекарственного растения, модели лекарственных растений, французский язык, латинский язык, антропоним, топоним.

Вступ. В останній чверті ХХ століття однією з центральних проблем лінгвістики стало дослідження людського фактору в мові. Терміни-епоніми являють собою унікальні поняття, індивідуальність яких відображають власні імена. Епонімом називається термін, який містить у своєму складі власне ім'я (антропонім або топонім)¹. Сьогодні важко знайти галузь науки, де б в тій чи іншій мірі не вживалися епоніми. Є їх багато і в назвах лікарських рослин. Паралельно з епонімами **об'єктом** свого лінгвістичного дослідження ми обрали також моделі найменування лікарських рослин, звернувшись до «Французько-російського медичного словаря» (Dictionnaire de la médecine français-russe).

Нами було виокремлено багато прикладів способу утворення різних моделей назв лікарських рослин (в основному французькою, російською та латинською мовами) і вживання епонімів в назвах лікарських рослин.

Метою статті є дослідження вживання епонімів в назвах лікарських рослин та способи утворення різних

моделей найменування лікарських рослин на матеріалі французької, російської та латинської мов.

Предметом дослідження є моделі найменування лікарських рослин і вживання епонімів в назвах лікарських рослин у складі лексикографічних джерел французькою, російською та латинською мовами.

Методи дослідження: вибіркового, описового, зіставного, порівняльно-етимологічного, лексико-семантичного методи.

Історіографія. Вивченню предмету нашого дослідження були присвячені праці таких російських науковців, як Березнікової Р. Є.², Бужиної Т.П.³, Воронової О. М.⁴, та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження: Першими ліками людства були лікарські рослини. Тисячоліттями людина не розлучалася з рослинами, спостерігала за ними та вивчала їх цілющі властивості⁵.

Вивченням власних назв у мовознавстві займається ономастика (грец. onomastike – «мистецтво давати імена»; onomastikos – «відноситься до імені»). Ономасти-

¹ Beletskiy A.A. Leksikologiya i teoriya yazykoznanija (onomastika) [Lexicology and theory of linguistics (onomastics)], K.: Izdatelstvo Kiyevskogo universiteta, 1972, P. 208.

² Bereznikova R. E. Mesto nomenov v leksicheskoj sisteme yasyka [The Place of Nomes in Lexical System of Language], Imya narytsatelnoe i sobstvennoe, Moskva, 1978, 206 P.

³ Buzhina T. P. «Sovremennyye tendentsii terminologicheskogo slovoobrazovaniya v nomenklature lekarstvennykh sredstv» [Current trends of terminological word formation in the nomenclature of medicines], *Yazyk meditsyny, Vseross. mezhvuz. sb. nauch. tr.*, Samara, 2007, Vyp. 2, P.76–80.

⁴ Voronova O. N. Problemy tovarovednoy terminologii v farmatsii [Problems of commodity terminology in pharmacy.], *Yazyk meditsyny, Vseross. mezhvuz. sb. nauch. tr.*, Samara, 2007. Vyp. 2, P. 81–85.

⁵ Tsisyk A.Z., Shevchenko G.I. Latinskij yazyk dlya biologov: uch. posobiye [Latin for biologists: textbook], Minsk: BGU, 2008, 127 p.

Ономастиком називається і сукупність всіх власних імен⁶. Описуючи ті чи інші лікарські рослини, вчені навіть не здогадувались, що вони були першими, і назва рослин ввійде в історію під їх ім'ям. Ось чому, серед джерел ботанічної лексики дуже часто використовуються власні назви – епоніми. Ось яке визначення цьому терміну можна знайти в «Глумачному словнику української мови»: Епонім – це:

1. у давніх афінян – перший з дев'яти архонтів, іменем якого позначався рік;
2. особа, яка дає чому-небудь своє ім'я;
3. назва речі, процесу або функції, утворена від імені людини. Також епонімами називають будь-які власні імена, що стали іменами загальними⁷.

Цікавим для дослідження є вживання епонімів в назвах лікарських рослин: фр. *dentelaire* f – рос. плюмбаго європейський, лат. *Plumbago euroraea*; фр. *gazon* m du Parnasse – рос. ландыш майський, лат. *Convallaria majalis*; фр. *géranium* m Robert – рос. герань Роберта, лат. *Geranium robertianum*; фр. *ginseng* m d' Amérique – рос. женьшень (панакс) пятилистный, лат. *Panax quinquefolium*; фр. *gommier* m bleu de Tasmanie – рос. эвкалипт шариковый; лат. *Eucalyptus globulus*; фр. *herbe* f de feu – рос. полынь обыкновенная, лат. *Artemisia vulgaris*; фр. *herbe* f de saint Laurent – рос. подлесник европейский, лат. *Sanicula euroraea*; фр. *maronnier* m d' Inde – рос. каштан конский обыкновенный, лат. *Aesculus hippocastanum*; фр. *menthe* f du Japon – рос. мята полевая, лат. *Mentha arvensis*; фр. *mercuriale* f – рос. пролесник однолетний, лат. *Mercurialis annua*; фр. *morelle* f furieuse – рос. белладонна, красавка обыкновенная, лат. *Atropa belladonna*; фр. *moutarde* f anglaise – рос. горчица белая, лат. *Sinapis alba*; фр. *potentille* f printanière – рос. лапчатка Кранца, лат. *Potentilla verna*; фр. *quinquina* m d' Europe – рос. ясень обыкновенный, лат. *Fraxinus excelsior*; фр. *rose* f provinciale (rouge) – рос. роза французская, лат. *Rosa gallicia*; фр. *safran* m des Indes – рос. куркума длинная, турмерик, лат. *Curcuma longa*; фр. *sanquenitte* f vermifuge – рос. полынь (при)морская, лат. *Artemisia maritima*; фр. *tamarin* m indien, *tamarinier* m – рос. тамаринд индийский, финик обыкновенный, лат. *Tamarindus indica*; фр. *thé* m d' Europe – рос. вероника лекарственная, лат. *Veronica officinalis*; фр. *valériane* f officinale – рос. валериана лекарственная, лат. *Valeriana officinalis*; фр. *vergerette* f du Canada – рос. мелколестник канадский, лат. *Erigeron canadensis*; фр. *vigne* f du mont Ida – рос. брусника, лат. *Vaccinium vitisidaea* тощо⁸.

Рослини, які отримали свою назву за місцем проростання – топоніми. Рослини, які названі на честь вчених-ботаніків, першовідкривачів, дослідників або селекціонерів отримали назву антропонімів. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що більшість назв лікарських рослин є топонімами, а не антропонімами.

Лексика на позначення рослин є національно-специфічною, пов'язаною з культурою народу. Найменування рослин неодноразово привертала до себе увагу лінгвістів та складала предмет дослідження лексикографічних праць (Н. І. Панасенко, О. Ф. Миголинець,

І. Є. Подолян, В. В. Галайчук, А. М. Сердюк). Ми дослідили назви рослин у французькій, російській та латинській мовах. Саме цим зумовлюється **актуальність** дослідження.

Серед іменників на позначення рослин у зіставлених мовах чисельними є запозичення з латинської мови. Словоскладання – один з найважливіших способів творення слів мови, завдяки якому поповнюється словниковий склад і вдосконалюється будова мови. Найактивніше найменування рослин утворюється за моделлю «іменник + прикметник». Цікаво, що у французькій мові часто може бути лише один іменник. Виділено також моделі: «іменник + іменник, прикметник + іменник».

Наводимо приклади, коли у французькій мові найменування рослин утворюється за допомогою одного іменника: фр. *absinthe* f – рос. полынь горькая, лат. *Artemisia absinthium*; фр. *alvine* f – рос. полынь горькая, лат. *Artemisia absinthium*; фр. *angélique* f – рос. дудник обыкновенный, дягель, лат. *Angelica archangelica*; фр. *ansérine* f – рос. марь амброзиевидная, лат. *Chenopodium ambrosioides*; фр. *arec* m – рос. бетельная пальма, арека, лат. *Areca catechu* (синонім – *aréquier* m); фр. *voûguérpine* f – рос. жостер слабительный, крушина слабительная, лат. *Rhamnus cathartica*; фр. *vuîs* m – рос. самшит вечнозеленый, лат. *Vuxus semperegens*; фр. *chataignier* m – рос. каштан посевной (европейский, съедобный), лат. *Castanea vulgaris*; фр. *citrelle* f – рос. арбуз колоцинт, тыква горькая, лат. *Citrullus colocynthis*; фр. *citronnelle* f – рос. мелисса лекарственная (лимонная), лат. *Melissa officinalis*; фр. *consoude* – рос. окопник лекарственный, лат. *Symphytum officinale*; фр. *pulmonaire* f – рос. медуница, легочница, лат. *Pulmonaria officinalis*; фр. *salsifis* m – рос. козлобородник пореялистный, овсяный корень, лат. *Tragopogon porrifolium*; фр. *scolopendre* f – рос. листовик обыкновенный, папоротник, олений язык, лат. *Scolopendrium officinarum*; фр. *vélar* m – рос. желтушник лекарственный, лат. *Erysimum officinale*; фр. *verguet* m – рос. омела белая, лат. *Viscum album* тощо⁹.

Наведемо приклади найменування рослин, утворених за моделлю іменник (Nom. sing) + іменник (Gen. sing, Gen. plur):

фр. *ache* f des marais – рос. сельдерей пахучий, лат. *Arium graveolens*; фр. *anis* m des Vosges – рос. тмин обыкновенный, лат. *Carum carvi*; фр. *arbre* m de la sagesse – рос. береза белая (пушистая), лат. *Betula alba*; фр. *arbre* m à vessies – рос. пузырное дерево, лат. *Colutea arborescens*; фр. *chardon* Roland – рос. синеголовник полевой, лат. *Eryngium campestre*; фр. *cierge* m de Notre – Dame – рос. коровяк обыкновенный, медвежье ухо, лат. *Verbascum thapsus*; фр. *cresson* m de Pérou – рос. настурция большая, капуцин большой, лат. *Froraecolum majus*; фр. *fiel* m de terre – рос. золототысячник обыкновенный, лат. *Erythraea centaureum*; фр. *herbe* f aux hémorroïdes – рос. чистяк весенний, лат. *Ranuncula ficaria*; фр. *oreille* f d'homme – рос. копытень европейский, лат. *Asarum euroraicum*; фр. *piment* m des jardins – рос. перец однолетний, лат. *Capsicum annum*; фр. *rue* f de chevre – рос. галега лекарственная, лат. *Galega officinalis* тощо¹⁰.

⁶ Torchynskyy M.M. «Analiz vlasnykh nazv yak spetsyfichnykh movnykh odynts» [Analysis of proper names as specific language units], *Actualni problemy filolohiyi ta perekladoznavstva: zbirnyk naukovykh prats*, Vyp.3, Khmelnytskyu: KHNU, 2007, P. 223–226.

⁷ Tlumachnyy slovnyk ukraïnskoyi movy: v 11 t AN URSR. Instytut movoznavstva [Dictionary of Ukrainian language], K.: Naukova dumka, 1970–1980, P. 587.

⁸ Frantsuzsko-russkiy meditsinskiy slovar, 2 -oye izd., Ispr. Ok. 56000 terminov [French-Russian medical dictionary], M.: RUSSO, 2000, 672 p.

⁹ Frantsuzsko-russkiy meditsinskiy slovar ..., op. cit., P. 525.

¹⁰ Ibid., P. 525.

Загальні назви рослин:

фр. *acanthé f fausse* – рос. борщевик обыкновенный, лат. *Heracleum sphondylium*; фр. *aconit m napel* – рос. аконит аптечный, лат. *Aconitum napellus*; фр. *airelle f rouge* – рос. брусника, лат. *Vaccinium vitisidaea*; фр. *anis m* – рос. анис, лат. *Anisum*; фр. *armoise commune* – рос. полынь обыкновенная, лат. *Artemisia vulgaris*; фр. *arum m* – рос. аронник, лат. *Arum*; фр. *aulne m commun* – рос. ольха клейкая (черная), лат. *Alnus glutinosa*; фр. *aunée f officinale* – рос. девесил высокий, лат. *Inula helinium*; фр. *aurone f mâle* – рос. полынь лечебная, лат. *Artemisia abrotanum*; фр. *vardane f grande* – рос. лопух большой, лат. *Arctium lappa*; фр. *basilic m* – рос. базилик, лат. *Ocimum basilicum*; фр. *belladonne f* – рос. беладонна, красавка обыкновенная, лат. *Atropa belladonna*; фр. *bourse – à – Pasteur f* – рос. пастушья сумка обыкновенная, сумочник, лат. *Capsella bursa pastoris*; фр. *vuuyére f* – рос. вереск обыкновенный, лат. *Calluna vulgaris*; фр. *vuchu m* – рос. баросма, букко, диосма, лат. *Varosma betulinum*; фр. *cade m* – рос. можжевельник красный, лат. *Juniperus oxycedrus*; фр. *calament m* – рос. душистик лекарственный, лат. *Calamintha officinalis*; фр. *cardamome f* – рос. кардамом настоящий, лат. *Elettaria cardamomum*; фр. *cassis m* – рос. смородина черная, лат. *Ribes nigrum*; фр. *chanvre m commun* – рос. конопля посевная, лат. *Cannabis sativa*; фр. *chélidoine f grande* – рос. чистотел большой, лат. *Chelidonium majus*; фр. *chicorée sauvage* – рос. цикорий обыкновенный, лат. *Cichorium intybus*; фр. *cigue f officinale* – рос. болиголов пятнистый (крапчатый), лат. *Conium maculatum*; фр. *citrouille f* – рос. тыква обыкновенная, лат. *Cucurbita pepo*; фр. *coca m* – рос. кока, кокаиновый куст, лат. *Erythroxylon coca*; фр. *concombre m* – рос. огурец посевной, лат. *Cucumis sativus*; фр. *oignon m* – рос. лук репчатый, лат. *Allium sera*; фр. *orange m amer* – рос. цитрон обыкновенный, лат. *Citrus vulgaris*; фр. *orge* – рос. ячмень обыкновенный, лат. *Hordeum vulgare*; фр. *origan m* – рос. душица обыкновенная, лат. *Origanum vulgare*; фр. *ricin m* – рос. клещевина обыкновенная, лат. *Ricinus communis*; фр. *romarin m* – рос. розмарин лекарственный, лат. *Rosmarinus officinalis* тощо¹¹.

Приклади найменування рослин за моделлю «іменник (Nom. sing): + прикметник (Nom. sing) + іменник (Gen. sing)»:

фр. *armoise f blanche d’Afrique* – рос. полынь Зибера, лат. *Artemisia herba alba*, A. Sieberi; фр. *gommier m bleu de Tasmanie* – рос. эвкалипт шариковый, лат. *Eucalyptus globulus*¹².

Зустрілась і така модель: «іменник (Nom. sing): + іменник (Abl. sing чи plur.) + прикметник (Abl. sing чи plur)»:

фр. *patience f à feuilles crépues* – рос. щавель курчавый, лат. *Rumex crispus*; фр. *pavot m à graines noires* –

рос. перец черный, лат. *Papaver nigrum*; фр. *pyrole f à ronde feuille* – рос. грушанка круглолистная, лат. *Pyrola rotundifolia* тощо¹³.

Аналіз назв лікарських рослин дає змогу зробити висновок, що латинські назви видів рослин є біноміальними, тобто вони складаються з двох слів: назви роду і видового епітета¹⁴.

Латинські ботанічні назви поділяються на індіферентні та інформативні¹⁵.

Індиферентними називаються терміни, утворені від власних назв. Наприклад: рід *Nicotiana* (Табак) – названо на честь французького посла Ж. Ніко, який надіслав насіння цієї рослини до Парижу; рід *Linnaea* (Ліннея) – названий на честь шведського природознавця К. Ліннея. Міфологічні імена також належать до індіферентних назв. Наприклад: назву *Artemisia* «Полин» дано рослині на честь грецької богині Артеміди. Як видовий епітет досить часто вживаються епоніми – іменники у формі Gen. sing або прикметники, утворені від власних назв: *Secale Vavilovii* – Жито Вавілова¹⁶.

Досить часто зустрічаються назви, що відображають географічне поширення або батьківщину рослини: *Armeniaca vulgaris* – Абрикос звичайний. Іменник *Armeniaca*, ae f походить від прикметника *armeniacus*, a, um «вірменський»: плоди цього дерева уперше потрапили до Риму з Вірменії. Пліній називає плоди абрикоса: «*grunum armeniacum*» (вірменська слива)¹⁷. На географічне поширення рослин вказують такі видові епітети, як: *europaeus*, a, um, "європейський", *orientalis*, e "східний", *chinensis*, e "китайський" тощо.

Серед видових епітетів, що вказують на час появи (цвітіння) рослини поширеними є такі: *aestivalis*, e «літній», *vernalis*, e «весняний». Часто як видовий епітет вживається прикметник *officinalis*, e «лікарський».

Індиферентною є родова назва *Atropa beladonna* – Беладонна звичайна. К. Лінней назвав рід *Atropa* на честь однієї з парок грецької міфології Атропи, яка перерізала нитку життя кожної людини (більшість рослин цього роду дуже отруйні). Іменник *beladonna* походить від італійських слів: *bella* «красива», *donna* «жінка».

Інформативними називаються терміни, які містять у собі певну інформацію про рослину: її форму, колір, розмір, географічне поширення, екологічне середовище зростання тощо. Більшість французьких, російських та латинських біноміальних назв видів лікарських рослин містять інформативний видовий епітет¹⁸.

Серед іменників на позначення рослин у зіставлених мовах чисельними є запозичення з латинської мови. Наприклад: фр. *arnique f des montagnes* – рос. арніка горная, лат. *Arnica montana*; фр. *althaea m rose* – рос. алтей розовий, лат. *Altheaea rosea*; фр. *laurier m noble* – рос. лавр благородний, лат. *Laurus nobilis*; фр. *osmonde f royale* – рос. осмунда королівська, лат. *Os-*

¹¹ Ibid., P. 525.

¹² Ibid., P. 322.

¹³ Tlumachnyy slovnyk ukrayinskoyi movy: v 11 t t., T. „AN URSSR. Instytut movoznavstva [Dictionary of Ukrainian language], K.: Naukova dumka, 1970-1980, P. 458.

¹⁴ Chopyk V.I. Latynska botanichna nomenklatura: navch. posibnyk [Latin botanical nomenclature: teach. Manual], K.:RVTS "Kyivskyy universytet", 1996, 57 p.

¹⁵ Hrytsenko S.P. Latynska mova dlya studentiv [Latynska mova for students], K.: Tsentri navchal'noyi literatury, 2006, P. 382.

¹⁶ Latynsko-russkiy slovar, I.KH.Dvoretzkiy [Latin-Russian dictionary], M.: Medna, 2005, P. 456.

¹⁷ Mints I.P. Etimologicheskyy slovar lekarstvennykh rasteniy, pod. red. A.F. Gammerman [Etymological dictionary of medicinal herbs], L.: Izd. Leningr. Khim.Farm. in-ta, 1962, P. 51.

¹⁸ Dzyuba M. «Eponimichni naymenuvannya v ukrayinskiy terminolohiyi» [Eponymical names in Ukrainian terminology], *Ukrayinska mova*, 2010, № 3, P. 55–63.

munda regalis; фр. sanguisorbe f officinale – рос. кровохлебка лекарственная, лат. Sanguisorba officinalis; фр. pulmonaire f – рос. медуница, легочница, лат. Pulmonaria officinalis; фр. géranium m Robert – рос. герань Роберта, лат. Geranium robertianum; фр. hamamélis m de Virginie – рос. гамамелис вирджинский, лат. Hamamelis virginiana тощо¹⁹.

У французькій і російській мовах іменник у назвах лікарських рослин пишеться з малої літери, а в латинській мові – з великої літери. Наприклад: фр. alchemille f – рос. манжетка обыкновенная, лат. Alchimilla vulgaris; фр. bardane f grande – рос. лопух большой, лат. Arctium lappa тощо. На першому прикладі добре видно, що французька назва рослини часто складається з одного іменника в (Nom. Sing), а російською і латинською мовами переклад складається з двох слів: іменника з прикметником в (Nom. sing).

Ще давньогрецький філософ Аристотель (384-322 рр. до н.е.), його учень Теофраст (Тіртама), пізніше давньоримський лікар Педаній Діоскорид (1 ст. н.е.) та інші систематизували знання про рослинний світ, створювали класифікацію рослин, узагальнювали знання з медичного використання рослин²⁰.

За принципом шведського вченого К. Ліннея (1707 – 1778) ботанічна наукова номенклатура має біноміальний, тобто, двоіменний характер. Власне, залежно від того, чим виражене видове означення, можна умовно виділити п'ять граматичних моделей ботанічних назв:

1. Іменник в Nom.+ іменник: Artemisia absinthium – полин гіркий.
2. Іменник в Nom.+ іменник в Gen.: Primula veris – первоцвіт весняний (буквально "весни").
3. Іменник в Nom.+ невідмінюваний іменник: Rapax genseng – женьшень.
4. Іменник в Nom.+ іменник в Nom. з неузгодженим означенням: Capsella bursa pastoris – грицики звичайні.
5. Іменник в Nom.+ прикметник в Nom.: Armeniaca vulgaris – абрикос звичайний²¹. П'ята модель зустрічається найчастіше.

Потрібно сказати, що назви лікарських рослин у фармацевтичній термінології мають тільки одну назву – або родову, або видову.

Бувають випадки, коли фармацевтичні назви рослин зовсім не відповідають ботанічним назвам. Наприклад: Brassica nigra – гірчиця чорна (ботанічна назва), Sinapis – гірчиця (фармацевтична назва).

У французькій мові ми зустріли таку модель: Іменник в Nom.+ прийменник + іменник з прикметником в Abl. (чи sing, чи plur.)

Наприклад: фр. rurole f à feuille ronde – рос. грушанка круглолистная, лат. Rurola rotundifolia; фр. pavot m à graines noires – рос. перец черный, лат. Papaver nigrum тощо²².

Кожна мова має певні відмінності та нюанси. Тому, в перспективі виникне потреба в нових граматичних моделях ботанічних назв.

Діяльність людини часто порушує рівновагу в при-

роді, внаслідок чого зникають рослини і тварини. Багато видів рослин перебувають у загрозливому становищі. Рідкісними стали сибірські кедрі, європейський і далекосхідний тис тощо. Ось чому, важливим стало правильне виховання бережливого ставлення до природи, щоб запобігти зникненню багатьох рослин.

Ми звернули увагу на те, що використання епонімів більш характерно французькій мові, тоді, як в російській та українській мовах спостерігається відсутність прізвиська і навпаки. Таке явище ускладнює переклад текстів, тому що перекладач стикається з цілим колом проблем, особливо, за умов відсутності багатьох епонімів в двомовних словниках²³. Отже, надалі бажано розглянути вживання епонімів в назвах лікарських рослин у сучасному медичному дискурсі, упорядкувати їх та укласти спеціалізований французько-український (і навпаки) словник, котрий би максимально відображав потреби користувачів.

За результатами цих досліджень слід зазначити, що ботанічній термінології властиве широке використання епонімів, які є частиною термінологічної системи і володіють власними моделями. Епоніми відіграють значну роль у системі міжмовних комунікацій. Вони функціонують у рамках тієї або іншої мовної культури та підкоряються морфологічним, граматичним і фонетичним нормам мови, в якій вони використовуються.

Очевидно, що епоніми в назвах лікарських рослин мають інтернаціональний характер і їх створення підтримує тенденцію мовної інтернаціоналізації, закріплює контакти між вченими світу.

I. Tomka, I. Semenko, A. Shalajeva. Model names of medicinal herbs and the usage of eponyms in the names of medicinal herbs in French, Russian and Latin. In the last quarter of the XX century, one of the central problems of linguistics was the study of the human factor in the language. The term eponyms are a unique concept, the individuality of which reflects their own names. Eponym is a term that contains its own name (anthroponym or toponym). Today it is difficult to find a branch of science, where in one way or another, eponyms are not used. There are many of them in the names of medicinal plants. In parallel with eponyms, we also chose the model of the name of medicinal plants, referring Dictionnaire de la médecine français-russe. We have identified many examples of how different types of medicinal plant names (mainly French, Russian and Latin) are used and the use of eponyms in the names of medicinal plants.

The usage of eponyms in the names of medicinal herbs and methods of formation of different models of the names of herbs on the material of French, Russian and Latin has been analyzed in the following article. The examples of the usage of medicinal names of herbs as well as the examples of various models of the names of herbs formation have been analyzed in French, Russian and Latin. The borrowings from Latin in the analyzed languages are numerous among the nouns. Taken into account that many kinds of medicinal herbs are in threatened condition, in this perspective, it is desirable to consider using of eponyms in the names of medicinal herbs in modern medical discourse, specify them, and to compose a special French-Ukrainian (and vice versa) dictionary which would most reflect the needs of users.

According to the results of the research, it should be noted

¹⁹ Frantsuzsko-russkiy meditsinskiy slovar ..., op. cit., P. 310.

²⁰ Zakalyuzhnyy M.M., Palasyuk H.B. Latynska mova i osnovy medychnoyi terminolohiyi [The Latin Language and Fundamentals of Medical Terminology], Ternopil: Ukrmedknyha, 2004, 212 p.

²¹ Palasyuk H.B., Cholach V.V. Latyns'ka mova: Pidruchnyk [The Latin language], Ternopil: Ukrmedknyha, 2000, P. 145.

²² Frantsuzsko-russkiy meditsinskiy slovar ..., op. cit., P. 287.

²³ Timko N.V. Faktor «Kultura kak perevodcheskaya problema i sposoby yego neytralizatsii» [Culture as a translational problem and methods of its neutralization], M.: ZPU, 2010, № 4, P. 175–180.

that the widespread usage of eponyms that are the part of the terminology system and have their own models of formation is a typical feature for botanical terminology. Eponyms play a significant role in interlingual communication. They function as a part of a language culture and obey morphological, grammatical and phonetic rules of the language in which they are used. Undoubtedly, eponyms in the names of medicinal herbs have an international character.

Key words: *епоним, name of the medicinal herbs, model of medicinal herbs, French, Latin, anthroponyms, placename or torponyms.*

Шаласва Анна – старший викладач кафедри іноземних мов ВДНЗ України "Буковинський державний медичний університет", Чернівці (Україна). Співавтор граматичних, лексичних посібників для студентів та національного підручника з англійської мови за професійним спрямуванням для медичних психологів.

Shalajeva Anna – Senior lecturer of the department of Foreign Languages of Higher State Educational Establishment of Ukraine. "Bukovinian State Medical University", Chernivtsi (Ukraine). She is one of the authors of the grammar, lexical manuals for students and the national text-book for medical psychologists.

Семенко Ірина – старший викладач кафедри іноземних мов ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці (Україна). Автор понад 50 наукових та ме-

тодичних статей. Цікавиться функціонуванням медичних термінів з компонентом – власною назвою.

Semenko Irina – Senior lecturer of the department of Foreign Languages of Higher State Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University", Chernivtsy (Ukraine). Author of over 50 scientific and methodological articles. Research interests: functioning of medical terms with the onymic component.

Томка Інна – старший викладач кафедри іноземних мов ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці (Україна). Автор понад 30 наукових та методичних статей. Цікавиться функціонуванням медичних термінів з компонентом – власною назвою.

Tomka Inna – Senior lecturer of the department of Foreign Languages of Higher State Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University" Chernivtsi (Ukraine). Author of over 30 scientific and methodological articles. Research interests: functioning of medical terms with the onymic component.

Received: 24.04.2017

Advance Access Published: June, 2017

© I. Tomka., I. Semenکو., A. Shalajeva, 2017